

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 72 0 П 068619 20 Рев
Бања Лука, 19.4.2022. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Виоланде Шубарић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Ж.Ч. из Г.Л., заступан по пуномоћницима М. К. и М.Ђ., адвокатима из Г., против тужених Д.о. а.д. Б.Л. и М.Р. из Д., заступан по пуномоћнику С.Д., адвокату из Б.Л., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог М.Р. против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 72 0 П 068619 20 Гж од 25.8.2020. године, на сједници одржаној 19.4.2022. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци број 72 0 П 068619 18 П од 04.10.2019. године обавезани су тужени да солидарно накнаде тужитељу нематеријалну и материјалну штету у износу од укупно 37.595,49 КМ (на име претрпљеног бола износ од 9.000,00 КМ, на име претрпљеног страха износ од 3.500,00 КМ, на име умањења опште животне активности износ од 20.000,00 КМ, на име наружености износ од 3.000,00 КМ и на име трошкова лијечења износ од 2.095,49 КМ) те да му накнаде парничне трошкове у износу од 3.456,00 КМ, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, док је са преосталим дијелом тужбеног захтјева тужитељ одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 72 0 П 068619 20 Гж од 25.8.2020. године жалба туженог М.Р. (даље: друготужени) је одбијена, а жалба тужитеља је дјелимично уважена и првостепена пресуда преиначена у дијелу одлуке о накнади нематеријалне штете утолико што је накнада за физичке болове повећана на износ од 10.000,00 КМ, накнада за страх повећана на износ од 5.000,00 КМ, накнада за душевне болове због умањења опште животне активности повећана на износ од 25.000,00 КМ и накнада за душевне болове због наружености повећана на износ од 5.000,00 КМ, док је у дијелу одлуке о ренти и трошковима поступка првостепена пресуда укинута и у том дијелу предмет враћен на поновно суђење. У преосталом

одбијајућем дијелу жалба тужитеља је одбијена и у том дијелу првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом друготужени побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе тако што би се тужбени захтјев у односу на њега одбио као неоснован.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да му тужени солидарно накнаде неимовинску и имовинску штету коју је претрпио у саобраћајној незгоди.

Према утврђеном чињеничном стању, наведеном у разлозима нижестепених пресуда, произилази: да је тужитељ тешко повријеђен у саобраћајној незгоди која се десила 14.01.2016. године у мјесту Ј. на магистралном путу Б.Л. –Г.; да је том приликом друготужени управљао теретним возилом које је било осигурано код туженог Д.о. а.д. Б.Л. (даље: првотужени); да је саобраћајну незгоду проузроковао друготужени који је возилом скренуо на лијеву страну коловоза и тиме пресекао пут путничком возилу којим је управљао тужитељ, а које се кретало својом саобраћајном траком; да је у предметном саобраћајном удесу тужитељ, који је тада имао 38 година, задобио слиједеће повреде: прелом чашице лијевог кука уз ишчашење бутне кости, прелом доњег дијела лијеве бутне кости, прелом чашице лијевог кољена, вишеструки прелом десне голењаче, прелом оба глежња десног скочног зглоба уз озљеду живаца ове регије, те вишеструки прелом петне кости и чунасте кости десног стопала; да је због овог повређивања тужитељ трпио значајне физичке болове и страх; да је код тужитеља наступила наруженост средњег степена која се огледа у скраћеној десној ноzi, деформацији десног стопала, скочног зглоба и кољена те хипотрофији мишића ногу, што све захтијева употребу помагала приликом кретања, а због чега се код тужитеља јавља осјећај безвољности, нелагоде, мање вриједности и потиштености те очаја и стида у контакту са другим лицима; да умањење животне активност код тужитеља постоји у проценту од 58%, а огледа се у потпуној укочености десног скочног зглоба, губљењу функције десног стопала, ограниченим покретима десног кољена, артрози оба кољенска зглоба, губитку мишићне масе лијеве ноге, уградњи тоталне протезе лијевог кука као и смањеној покретљивости тог кука и лијевог кољена.

Из утврђеног чињеничног стања нижестепени судови, између осталог, закључују да су за штету коју је претрпио тужитељ солидарно одговорни тужени и то првотужени по основу обавезног осигурања за штете причињене трећим лицима, а друготужени као лице које је скривило штетни догађај, сходно члану 154. у вези са чланом 178. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО).

У овом ревизионом поступку спорно је да ли је, поред првотуженог, и друготужени пасивно легитимисан у предметном спору.

По оцјени овога суда, друготужени неосновано приговара да није пасивно легитимисан у овом спору.

Одредбе о одговорности у случају незгоде изазване моторним возилом садржане су првенствено у члану 178. ЗОО. У ставу 1. тог члана је наведено да се у случају удеса изазваног моторним возилом у покрету који је проузрокован искључивом кривицом његовог имаоца, примјењују правила о субјективној одговорности одн. одговорности по основу кривице (чл. 154. ст. 1. ЗОО). Кривица за саобраћајну незгоду постојаће у случају кад ју је возач моторног возила изазвао намјерно или непажњом (члан 158. ЗОО), а јединствен је став судске праксе да се пресумира најблажи степен кривице, а то је обична непажња (*culpa levis*). Парнични суд је овлаштен да по тужби оштећеног утврди под којим условима се догодила саобраћајна незгода и чијом кривицом, независно од тога да ли је против учесника у саобраћајној несрећи спроведен прекршајни или кривични поступак. Стога околност што у овом случају друготужени није ни кривично ни прекршајно одговарао (против њега није спроведена кривична истрага, а прекршајни поступак против њега је обустављен због застаре) нема никаквог утицаја на грађанско - правну одговорност именованог јер су доказима проведеним у овој парници утврђене све околности под којима је штета настала као и искључива кривица друготуженог за проузроковање предметне саобраћајне незгоде у којој је тужитељ задобио више тешких тјелесних повреда, због чега је и друготужени обавезан да тужитељу накнади штету.

Погрешно је правно схватање ревидента да, код постојања посебних одредаба о обавезном осигурању власника одн. корисника моторног возила од одговорности за штете проузроковане трећим лицима, нема мјеста примјени одредаба ЗОО када је у питању одговорност штетника за штете проузроковане употребом возила.

Оштећени има могућност да као треће лице поднесе директну тужбу против осигуравајуће организације по основу осигурања од одговорности за штету коју је сопственик одн. корисник моторног возила дужан да му накнади по основу правила имовинског права о одговорности за штете проистекле из употребе моторног возила, док сам штетник одговара за такве штете по одговарајућим одредбама ЗОО (члан 178. тог закона), као што су у својим пресудама правилно закључили и нижестепени судови обавезујући друготуженог да, солидарно са првотуженим, тужитељу надокнади проузроковану штету позивом на одредбе тог закона.

Ревидент је у току овог поступка тврдио да је искључена његова одговорност за штету (члан 177. став 1. ЗОО) јер да услијед изненадног губитка свијести није могао избјећи судар са возилом којим је управљао тужитељ. У начелу, ослобођење од одштетне одговорности је могуће доказом о непостојању претпоставки одговорности. Разумије се, код субјективне одговорности тежиште је на доказивању некривице, јер се кривица пресумира. Из чињеничних утврђења садржаних у разлозима нижестепених пресуда произлази да штетни догађај није проузрокован непредвидивим природним догађајем. Стога се не може прихватити ревизијски навод да је штета проузрокована вишом силом, као неотклоњивим природним догађајем. Према члану 154. став 1. ЗОО, онај ко другоме проузрокује штету, дужан је да је накнади, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, а у овом случају друготужени то није доказао. Његову тврдњу да је прије штетног догађаја био код љекара ради повишеног крвног притиска, којом приликом је примио терапију, нижестепени судови оправдано нису

прихватили јер се предметна саобраћајна незгода десила у раним јутарњим сатима, а из налаза и мишљења Д.з. у Б.Л. од 14.01.2016. године, протоколисаног под бројем 1125, на који се ревидент позива, се не може утврдити да ли је исти издат прије или после незгоде. Међутим, из преостале медицинске документације, коју су нижестепени судови правилно оцијенили заједно са осталим изведеним доказима, се јасно види да је након незгоде друготужени, који је претрпио лакше тјелесне повреде, колима хитне помоћи превезен у здравствену установу и да је том приликом утврђено да је исти у моменту судара ударио главом у вјетробран, због чега је изгубио свијест па се догађаја није у потпуности сјећао, а љекарима који су га прегледали је саопштио да је тог јутра узео лијек за притисак и није спомињао да је прије незгоде био код љекара, а то би сигурно рекао да се то доиста и десило. Тек касније је друготужени, приликом одласка на контролне прегледе, по први пут навео да је у току вожње изгубио свијест, али не постоје докази који би потврдили ове наводе. Чак и да је истинита тврдња друготуженог да је прије незгоде био код љекара ради повишеног крвног притиска, то не може бити од утицаја на његову одговорност за спорну штету јер, како је напријед речено, из изведених доказа произилази да он није изгубио свијест прије судара са возилом тужитеља већ због тога што је у моменту судара главом ударио у вјетробран. Позивање ревидента на наводни налаз доктора К.Ж. је беспредметно јер у овој парници није проведен доказ вјештачењем по наведеном лицу нити је исто саслушано у својству свједока. Као доказ је само прочитана наредба Окружног јавног тужилаштва Б.Л. од 23.5.2016. године, из које произилази да се тај орган консултовао са наведеним доктором, који се том приликом изјаснио да терапија коју је друготужени примио критичног јутра није утицала на његову способност да управља моторним возилом нити је могла узроковати губитак свијести именованог.

Правилност чињеничног стања утврђеног у поступку пред нижестепеним судовима се не може побијати у ревизијском поступку (члан 240. став 2. Закона о парничном поступку - „Службени гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, даље: ЗПП), а нижестепени судови су имали упориште у provedеним доказима за закључак о одговорности друготуженог за штету коју је тужитељ претрпио у саобраћајној незгоди.

Приликом одлучивања о висини накнаде неимовинске штете другостепени суд је на основу медицинског вјештачења и осталих доказа provedених током парничног поступка правилно оцијенио све околности конкретног случаја, а нарочито јачину и трајање физичког бола и страха те степен умањења животне активности и наружености тужитеља као и душевне болове које он услјед тога осјећа, па је по слободној оцјени (члан 127. ЗПП) истом одредио правичну новчану накнаду која и по мишљењу овога суда представља одговарајућу сатисфакцију у складу са усвојеним критеријумима (чланови 200. и 203. ЗОО).

Према одредби члана 155. ЗОО, штета је умањење нечије имовине (обична штета) или пак спречавање повећања нечије имовине (измакла корист) па како је, према приложеним рачунима и другим документима, тужитељ имао издатке у вези лијечења, нижестепени судови су му правилно досудили трошкове лијечења у смислу цитиране одредбе.

Како то произилази из напријед реченог, а имајући у виду да се ревизијом не побија висина досуђене накнаде штете, другостепена пресуда у оспореном дијелу нема

недостатака на које се указује у ревизији друготуженог односно на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је ревизија одбијена као неоснована (члан 248. ЗПП).

Предсједник вијећа
Виоланда Шубарић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић